ત્રિમાસિક કસોટી – ૨૦૨૬-૨૭

ધોરણ : ૫ (પાંચ) **વિષય :** પર્યાવરણ **તારીખ :** _____

કુલ ગુણ : ૪૦ **સમય :** ૧ કલાક ૩૦ મિનિટ **વિદ્યાર્થીનું નામ :** _____

સૂચના : બધા પ્રશ્નો ધ્યાનથી વાંચી જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્ન સામે તેના ગુણ દર્શાવેલા છે.

વિભાગ – A : હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (૮ × ૧ = ૮ ગુણ)

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો :

૧. ઈયરફોન વડે ગીત સાંભળવા માટે કઈ ઇન્દ્રિયની જરૂર પડે છે? (૧)

ક) હાથ ખ) આંખ ગ) નાક ઘ) કાન

૨. પોલીસને ગુનેગારને શોધવામાં કૂતરાની કઈ વિશેષ શક્તિ મદદરૂપ થાય છે? (૧)

ક) જોવાની ખ) દોડવાની ગ) સૂંઘવાની ઘ) સાંભળવાની

૩. 'કાલબેલિયા' શબ્દ કોની સાથે જોડાયેલો છે? (૧)

ક) જાદુગર ખ) મદારી ગ) નટ ઘ) ભાડભુંજો

૪. સાપ ખેડૂતનો મિત્ર કહેવાય છે કારણ કે તે શું ખાય છે? (૧)

ક) ઘાસ ખ) ઉંદર ગ) ફળ ઘ) અનાજ

૫. ખોરાકના સ્વાદની ઓળખ માટે મુખ્યત્વે કયા અંગનો ઉપયોગ થાય છે? (૧)

ક) આંખ ખ) જીભ ગ) કાન ઘ) ચામડી

૬. પાચનક્રિયાની શરૂઆત કયા અંગથી થાય છે? (૧)

ક) જઠર ખ) અન્નનળી ગ) મોં ઘ) નાનું આંતરડું

૭. ઉલટી અને ઝાડા થાય ત્યારે શરીરમાં કઈ વસ્તુ ઘટી શકે છે? (૧)

ક) પાણી ખ) લોહી ગ) ઓક્સિજન ઘ) ચરબી

૮. ગીર રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન કયા રાજ્યમાં આવેલું છે? (૧)

ક) રાજસ્થાન ખ) ગુજરાત ગ) ઉત્તરાખંડ ઘ) મધ્યપ્રદેશ

વિભાગ – B : અતિ ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (૬ × ૧ = ૬ ગુણ)

એક વાક્યમાં જવાબ આપો :

૧. રેશમનો કીડો માદા કીડાને શેના દ્વારા ઓળખે છે? (૧)

જવાબ : _____

૨. ઝાડ પર રહીને વાઘ અને ચિત્તાના ભયથી સાવધાન કરતું પ્રાણી કયું છે? (૧)

જવાબ : _____

૩. ખોરાકના મુખ્ય કેટલા પ્રકારના સ્વાદ હોય છે? (૧)

જવાબ : _____

૪. ખોરાક ચાવવા માટે મોંમાં કયા અંગ હોય છે? (૧)

જવાબ : _____

૫. મોંમાં ખોરાક ચાવવાથી તેમાં શું ભળે છે? (૧)

જવાબ : _____

૬. ગુજરાતમાં પક્ષીઓ માટેનું પ્રસિદ્ધ અભયારણ્ય કયું છે? (૧)

જવાબ : _____

વિભાગ – C : ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (૫ × ૨ = ૧૦ ગુણ)

બે-ત્રણ વાક્યમાં જવાબ લખો :

૧. કીડીઓ ખોરાક કેવી રીતે શોધી લે છે? **(૨)**

૨. અભયારણ્ય એટલે શું? તેનો હેતુ શું છે? **(૨)**

૩. ખોરાકના છ સ્વાદ કયા કયા છે? **(૨)**

૪. ખોરાકને ખૂબ ચાવીને ખાવું કેમ જોઈએ? **(૨)**

૫. પાચનક્રિયામાં અન્નનળી અને જઠરનું શું કાર્ય છે? **(૨)**

વિભાગ – D : કારણ આપો (૪ × ૧ = ૪ ગુણ)

૧. પક્ષીઓ ઘણીવાર તેમની ગરદન હલાવે છે. શા માટે? **(૧)**

૨. રાત્રે જાગતાં પ્રાણીઓની દૃષ્ટિ વિશે શું વિશેષતા છે? **(૧)**

૩. દરરોજ જુદા જુદા પ્રકારનો ખોરાક ખાવો જોઈએ. શા માટે? **(૧)**

૪. તાજો અને પૌષ્ટિક ખોરાક લેવો જોઈએ. શા માટે? **(૧)**

વિભાગ – E : નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (૪ × ૩ = ૧૨ ગુણ)

મુદ્દાસર જવાબ આપો :

૧. સ્લોથ વિશે ત્રણ મુદ્દામાં નોંધ લખો. **(૩)**

૨. પ્રાણીઓ પોતાની ઇન્દ્રિયો દ્વારા કયા કયા કાર્યો કરી શકે છે? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. **(૩)**

૩. પ્રાણીઓના જતન અને સંરક્ષણ માટે આપણે કયા ઉપાયો કરી શકીએ? ત્રણ મુદ્દા લખો. **(૩)**

૪. પાચનક્રિયા મોંથી શરૂ થઈને શરીરમાં કેવી રીતે આગળ વધે છે? મુદ્દાસર સમજાવો. **(૩)**

કુલ ગુણ : ૪૦